

«ΤΖΑΜΙ ΚΑΙ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ;»

του Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΘΙΜΟΥ

Ἐνῶ ἀκόμη ἡ **Θεσσαλονίκη** ἐορτάζει κεντρικὰ τὰ ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσή της ἀπὸ τοὺς **Τούρκους** κατακτητές, ἐπληθύνθησαν οἱ ἀπαιτήσεις καὶ οἱ συζητήσεις γιὰ τὴν ἀνέγερση ἑνὸς τζαμιοῦ γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τόπο θρησκευτικῆς λατρείας οἱ μουσουλμάνοι τῆς πόλεως καὶ τῶν προαστίων αὐτῆς. Οἱ μουσουλμάνοι στὴ **Θεσσαλονίκη** καὶ εὐρύτερα στὴ **Μακεδονία** ἦσαν ὀλιγάριθμοι, ἀλλὰ ἠϋξήθησαν κατὰ τὶς τελευταῖες δεκαετίες ἀπὸ μετακινήσεις ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς **Δυτικῆς Θράκης** καὶ ἀπὸ τοὺς μετανάστες νομίμους καὶ λαθραίους ἀπὸ διάφορες μουσουλμανικὲς χῶρες. Ἔτσι τὸ πρόβλημα τῆς ἀποκτήσεως ἑνὸς τζαμιοῦ, μετὰ τὴν γνωστὴ δημιουργία τοῦ ἀντιστοίχου ζητήματος τῆς Ἀθήνας, μεταδόθηκε καὶ στὴ **Θεσσαλονίκη**.

Μὲ ἀπόλυτο σεβασμὸ στὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ παράδοσή μας, οἱ **Χριστιανοὶ** τοῦ ἀκριτικοῦ **Ἑλληνισμοῦ** εἶδαν μὲ δυσαρέσκεια καὶ δυσπιστία τὴν ὑποκινούμενη κινητικότητα γιὰ τὴν ἀνέγερση τζαμιοῦ στὴ **Θεσσαλονίκη**, καὶ οἱ συνειδήσεις τους ἐταράχθησαν ὅταν ἀνανέωσαν στὶς σκέψεις τους τὴν ἔλευση τοῦ **Ἀποστόλου** τῶν **Ἐθνῶν Παύλου** στὴ **Θεσσαλονίκη** ὅταν ἶδρυσε τὸ **54 μ.Χ.** τὴν **Ἐκκλησία** τῶν **Χριστιανῶν** τῆς **Μακεδονίας**. Καὶ ἀκόμη ἡ χριστιανικὴ συνείδηση τῶν **Θεσσαλονικέων** ἐστράφη στὸν τόπο τῆς φυλακῆς καὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου **Δημητρίου** τοῦ **Μυροβλύτου** στὸν ὁμώνυμο περίλαμπρο **Ναό** του, καὶ διερωτήθηκε, μὰ τί συμβαίνει πάλι στὸν ἐθνικὸ καὶ πνευματικὸ μας βίο; Ξανάρχονται πάλι αὐτοὶ ποὺ μᾶς ἐκράτησαν σκλάβους τετρακόσια χρόνια;

Καὶ οἱ ἐπαῖοντες ἀπήντησαν. Ἐρωτήσατε τὸν **Δήμαρχο** μας τὸν κ. **Ἰωάννη Μπουτάρη**. Ἄλλωστε τὰ διασώζει ὅλα τὰ συμβαίνοντα ὁ τοπικὸς **Τύπος**. Μόλις πρὸ ἡμερῶν ὁ κ. **Δήμαρχος** ὠδήγησε πενήντα φοιτητὲς μουσουλμάνους τῆς «ἱερατικῆς» **Σχολῆς Κομοτηνῆς** στὸ κτίριο **Γενῆ Τζαμί**, ποὺ τὰ τελευταῖα χρόνια ἐχρησιμοποιήθηκε ὡς **Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο**, καὶ ἐκεῖ ἔκαμαν τὴν προσευχὴ τους. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσωμε ὅτι οἱ περισσότεροι μουσουλμάνοι εὐρίσκονται στὶς ἀκραῖες συνοικίες τῆς **Θεσσαλονίκης**, οἱ ὅποιοι τελοῦν τὰ

θρησκευτικά τους καθήκοντα σὲ αἰθουσες-τεκέδες, χωρὶς κρατικὴ ἄδεια καὶ ὑπὸ ὄρους ἐπισφαλεῖς γιὰ τὴν ὑγιεία τους καὶ γιὰ τὴν ζωὴ τους.

Μὲ τὶς ἱστορικὲς μνημὲς ἀπὸ τὴν πορεία τοῦ **Γένους** τῶν **Ἑλλήνων** κάτω ἀπὸ τὸν δυνάστη τῶν τετρακοσίων χρόνων δουλείας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν μετέπειτα συμπεριφορὰ του, μὲ τὴν καταστροφή τῆς **Σμύρνης**, τὸν διωγμὸ τῶν **Ἑλλήνων Χριστιανῶν**, τὴν συμφορὰ τῶν χιλιάδων **Ἑλλήνων Χριστιανῶν** τὸ **1955** στὴν **Κωνσταντινούπολη**, οἱ ὅποιοι ἀπὸ **300.000** ἔμειναν μόνον **3.000** στὴν πατρίδα τους, καὶ ἀκόμη μὲ τὴν καταστροφή τῆς **Κύπρου** καὶ τὴν λεηλασία τῶν **Ἐκκλησιῶν** της, πῶς θέλετε νὰ αισθάνωνται οἱ **Ἕλληνες Χριστιανοὶ** ὅταν ζητοῦν οἱ μουσουλμάνοι **Τουρκοὶ** νὰ συμβιώσωμε στὸν πονεμένο τόπο μας;

Παρὰ ταῦτα καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχουν καὶ μουσουλμάνοι προερχόμενοι ὡς μετανάστες ἀπὸ ἄλλες χῶρες, τὰ αἰσθήματα κάποιων **Ἑλλήνων Χριστιανῶν** γιὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν καὶ αὐτοὶ στὰ τῆς θρησκείας τους, ὀδηγοῦν σὲ σκέψεις ἐφαρμογῆς μιᾶς τακτικῆς ὑποχωρητικότητος στὸ αἶτημα τῆς λειτουργίας ἑνὸς τζαμιοῦ στὴ **Θεσσαλονίκη**. Θέλω ἐδῶ νὰ τονίσω μὲ ἔμφαση ὅτι τὸ πρόβλημα εἶναι ἐπικίνδυνο καὶ πολύπλοκο, ἢ δὲ λύση του ἀπαιτεῖ σοβαρότητα καὶ σίγουρους λογισμοὺς. Ἀρκεῖ νὰ σκεφθοῦμε ὅτι οἱ κυβερνήσεις τῆς **Τουρκίας** ἐπὶ **35** χρόνια βασανίζουν τὸ **Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο** γιὰ τὴν ἔγκριση τῆς λειτουργίας τῆς **Θεολογικῆς Σχολῆς** τῆς **Χάλκης** καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ τὴν κρατοῦν κλειστή. Στὸ ἐπιχείρημά τους ὅτι ἐμεῖς στὴν **Πόλη** ἐπιτρέπομε νὰ γίνωνται λειτουργίες στὶς ἐκκλησίες καὶ ὅτι ἐγκρίναμε τὸ ἐτήσιο προσκύνημα στὴ **Μονὴ Σουμελά**, τοὺς ἀπαντοῦμε ὅτι στὴ **Δυτικὴ Θράκη** ὑπάρχουν ἑκατοντάδες τζαμιὰ καὶ ἰσλαμικὰ σχολεῖα καθὼς καὶ διευκολύνσεις γιὰ τὴν εἴσοδο τῶν μουσουλμάνων ἀποφοίτων τῶν λυκείων στὶς πανεπιστημιακὲς σχολές.

Ἐνα σοβαρὸ καὶ ἀπαραίτητο κριτήριον γιὰ τὴν λύση τοῦ προβλήματος τῆς ἀνεγέρσεως ἢ ἔστω τῆς λειτουργίας τζαμιοῦ σὲ κάποιο κτίριον καὶ στὴ **Θεσσαλονίκη** εἶναι ὅτι ἢ ὑπόθεση αὐτὴ δὲν εἶναι μόνον θρησκευτικοῦ χαρακτήρα ἀλλὰ καὶ ἐθνικῆς προνοητικότητος. Οἱ σκοποὶ τοῦ **Ἰσλάμ** εἶναι ἐπεκτατικοὶ καὶ κρύβονται κάτω ἀπὸ τὸν μανδύα τῆς δικῆς τους ἱεραποστολικῆς δράσεως. Στὴ συγκεκριμένη αὐτὴ ἐκδοχὴ ἅς ἐρωτήσωμε τοὺς **Εὐρωπαίους** γιὰ νὰ καταλάβωμε ἀπὸ τὴν ἐμπειρία τους τὶς δυσχέρειες καὶ τὶς συνέπειες ἀπὸ τὸ ἀδιάκριτο «**ἀνακάτωμα τῶν λαῶν**» στὴν ἐποχὴ μας.

Από τήν δική τους πλευρά οί **Τουρκοί** γείτονές μας, ἐπί αἰῶνες κατακτητές καί τώρα πάλι διεκδικητές στή **Θράκη**, στή νησιά μας καί στήν **Κύπρο**, δέν ὑποχωροῦν σέ καμμία πρόταση πού θά διευκόλυνε τήν ἀποκατάσταση ἀδικιῶν πού ἔχουν γίνει ἐκ μέρους των εἰς βάρος τοῦ **Ἑλληνισμοῦ**. Οἱ κανόνες τοῦ διεθνοῦς δικαίου δικαιολογοῦν ἄνετα τήν σύναψη μιᾶς διμεροῦς συμφωνίας βάσει τῆς ὁποίας θά ἐπετρέπετο ἀπό τὸ **Ἑλληνικό Κράτος** ἡ ἀνέγερση τζαμιοῦ στή **Θεσσαλονίκη** καί στήν **Ἀθήνα**, ἐνῶ θά συνεχίζετο καί ἡ ἄψογη μεταχείριση τῶν μουσουλμάνων τῆς **Δυτικῆς Θράκης**, οἱ ὁποῖοι εἶναι Ἕλληνες καί **Εὐρωπαῖοι** πολῖτες. Ἀπό δὲ τῆς πλευρᾶς τῆς **Τουρκίας** θά ἀπεφασίζετο τελικὰ ἡ ἐπαναλειτουργία τῆς **Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης**, ἡ τέλεση **Θείας Λειτουργίας** στὸν ἱερό **Ναὸ τῆς ἁγίας Σοφίας** τρεῖς φορές τὸν χρόνο, ἡ συντήρηση καί ἐπαναλειτουργία τοῦ ἱεροῦ **Ναοῦ** τοῦ ἁγίου **Βουκόλου** πού σώζεται ἀκέραιος στήν πολυπαθὴ **Σμύρνη**, καί ἡ ἀποφυγὴ οἰασδήποτε παρεμβάσεως τῆς **Τουρκίας** στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο τῆς **Δυτικῆς Θράκης** τόσο ἀπὸ τὴν **Ἄγκυρα** ὅσον καί ἀπὸ τὸ προκλητικὸ **Τουρκικὸ Προξενεῖο** τῆς **Κομοτηνῆς**.

Ἄς μὴ θεωρηθοῦν οἱ ἀπόψεις αὐτὲς ἀκραῖες ἢ ἀνεφάρμοστες. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς **Ἑλλάδος** θά ὑπάρξῃ ἀπόλυτη ἐφαρμογὴ τῶν ὑποχρεώσεών μας, ἀφοῦ ἄλλωστε καί οἱ ἄρχοντες καί οἱ ἀρχόμενοι Ἕλληνες εἴμεθα καί εὐπιστοὶ καί ὑπεράγαν συναισθηματικοί. Τὸ πρόβλημα εἶναι ἡ **Τουρκία**, ἡ ὁποία πέραν τῶν ἀσυνεπειῶν τῆς εἶναι διεκδικητικὴ ὑπὲρ ἑαυτῆς, καί πρὸ πάντων μιὰ χώρα μὲ δεκάδες ἑκατομμύρια πληθυσμό. Δὲν ἔχομε δικαίωμα οἱ Ἕλληνες νὰ κάνωμε μονομερεῖς παραχωρήσεις, ἀφοῦ τὰ διδάγματα τῆς ἱστορίας μᾶς νουθετοῦν πολλαπλῶς. Ἡ ἀνέγερση τζαμιῶν στήν **Ἑλλάδα**, καί μάλιστα στήν πρωτεύουσα καί στή συμπρωτεύουσα, πρέπει νὰ ἀποφευχθῇ μὲ κάθε τρόπο, ἐὰν ἡ **Τουρκία** δὲν δεχθῇ ἀντίστοιχες πράξεις ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων πιστῶν στὰ ἐδάφη τῆς. **Καὶ ἄς μὴ λησμονοῦμε ὅτι οἱ τριακόσιες χιλιάδες Ἕλληνες στήν Πόλη ἔμειναν τρεῖς, ἐνῶ οἱ μουσουλμάνοι στή Δυτικὴ Θράκη μας ἀπὸ ἐνενήντα χιλιάδες τὸ 1920 ξεπερνοῦν τὶς ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες σήμερα.**

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ